

càpsules d'aprenentatge

Explica-m'ho amb imatges!

V Concurs de Banes Pràctiques TIC
Modalitat individual

SUMARI

0. Introducció. <i>Internet, el mòbil i el canvi de dinàmica</i>	2
1. Dades del projecte	3
2. Breu descripció del projecte	4
3. Objectius principals	5
4. Continguts treballats	6
5. Àrees implicades	7
6. Avaluació de l'alumnat	8
7. Aspectes competencials treballats	9
8. Descripció del projecte i temporització	10
9. Recursos i equipament necessari	12
10. Enllaç en línia del projecte	14
11. Implementació	15
12. Testimoni gràfic del projecte	16

0. Intraducció. Internet, el mòbil i el canvi de dinàmica

És innegable que vivim immersos en una autèntica revolució: Internet ha democratitzat l'accés a la informació; som en un moment històric, semblant al de la invenció de la impremta, que va permetre la divulgació del coneixement cap al s. XVI. Però el fet és que aquesta revolució nostra del s. XXI ha anat més enllà: no només ens permet accedir lliurement al coneixement produït pels altres, sinó que ara ens podem convertir en generadors de coneixements... i els podem divulgar gratuïtament tan lluny com vulguem (!)

Estem vivint molts canvis en poc temps. Si ens fixem, per exemple, en el que ha viscut, posem per cas, la generació dels qui ara tenen uns quaranta anys, en un sol àmbit comunicatiu, l'audiovisual, ens adonem que: va créixer enregistrant imatges –si tenia una càmera de vídeo– que podia visualitzar i compartir a nivell domèstic; va començar a poder editar les imatges al cap d'uns anys amb equips d'alta tecnologia; si hi volia posar àudio necessitava un equip de so específic, i si ho volia divulgar necessitava una productora i uns mitjans gairebé professionals, per arribar amb sort a alguns mitjans de comunicació monopolitzats per l'Estat o per grans empreses. Aquesta mateixa generació ara pot registrar tantes imatges i so com vulgui, editar-les i compartir-les amb qui vulgui a través d'Internet i amb un sol dispositiu: el mòbil.

Arribats a aquest punt, si observem les noves generacions que omplen les aules, ens adonem que gairebé tots compten amb EL dispositiu. El mòbil forma part de les seves vides, és gairebé una extensió de la seva personalitat, de la seva manera de relacionar-se. Perquè en la majoria de casos el tenen per comunicar-se en xarxes socials o en plataformes de missatgeria instantània, per retratar-se o per jugar. Ho veiem cada dia als centres, fins i tot els prohibim, ens sembla que els aïlla dels altres i dels aprenentatges. No són/som conscients del potencial que tenen entre mans.

Aquest projecte pretén aprofitar algunes de les infinites aplicacions del mòbil, de l'ordinador, d'Internet. En definitiva, de les noves tecnologies. I convertir alhora els alumnes en protagonistes del seu aprenentatge. En un sol dispositiu tenim una càmera de vídeo i una gravadora de so d'alta qualitat; a l'ordinador la possibilitat d'editar còmodament la documentació bibliogràfica i audiovisual; i amb Internet podem trobar la informació, compartir-la per treballar cooperativament i la capacitat de divulgar-la.

Volem que vegin en el mòbil una les eines d'aprenentatge més potents que tenen al seu abast, però sobretot volem que ells realitzin tot el procés, que prenguin la iniciativa, en equip, ajudant-se i compartint, explicant amb imatges en què ells són protagonistes el que sovint rebien magistralment del docent. En aquest cas, a partir del que anomenem metafòricament “càpsula” pel fet que conté informació essencial d'un tema en un breu espai de temps, en forma de petit documental divulgatiu, i “d'aprenentatge” perquè capgira el protagonista: ja no és el docent qui dona la informació, qui forma absolutament els alumnes, sinó que són els mateixos alumnes els qui aprenen explicant als altres el que han après, i ho divulguen a la xarxa per compartir el coneixement entre iguals.

La revolució ha arribat per quedar-se, per transformar la societat. Tenim al nostre abast no només una nova tecnologia, sinó un nou instrument de producció social i cultural. Podem viure-la en estat de confusió, i fins i tot jutjar-la contraproduent. Des d'aquestes línies apostem per canalitzar pedagògicament les seves infinites possibilitats, aconseguir que els alumnes prenguin la iniciativa i, en definitiva, aprofitar-la per canviar la dinàmica.

I. Dades del projecte

• Dades del dacent

Nom i cognoms: Joan Fontdeglòria Solà
NIF: 38832353G

• Centre educatiu i cadí de centre an s'ha desenvolupat l'experiència:

INS Príncep de Girona (Barcelona)
08033894

• Nivell educatiu al qual s'adreça

S'ha aplicat a 4t d'ESO però la metodologia es pot adaptar a qualsevol matèria de 1r d'ESO a 2n de Batxillerat.

• Persana responsable del projecte

Joan Fontdeglòria Solà

• Cal·labaradar

Jordi Villar (professor de Tecnologia i responsable de la web de centre).

• Títal del projecte

Càpsules d'aprenentatge

2. Breu descripció del projecte

“Càpsules d’aprenentatge” pretén que els alumnes aprenguin a divulgar mitjançant un breu audiovisual (càpsula) protagonitzat i editat per ells mateixos els continguts de la matèria, en aquest cas de Llengua Catalana i Literatura i al voltant de dos períodes culturals, el Modernisme i Noucentisme. Per parelles o en petits grups de treball, després d’una breu introducció del docent, trien el tema –un dels dos moviments o algun dels seus autors–, cerquen informació bibliogràfica i audiovisual, redacten el guió de la seva càpsula, enregistren exteriors on apareixen explicant el tema, enregistren la seva veu per emprar-la en off acompanyant les imatges, editen la càpsula i la divulguen a la resta de companys –i a través de la xarxa, a tothom qui vulgui acostar-s’hi–. Tot el procés es realitza mitjançant recursos TIC en línia gratuïts (documentació, enregistrament, edició d’imatge i so i divulgació de càpsules) i dues eines: un ordinador i un mòbil connectats a Internet.

3. Objectius principals

-Entendre i saber explicar la importància que el Modernisme, el Noucentisme i alguns dels seus autors van tenir al nostre país i l'obra artística que ens va llegar.

-Realitzar un audiovisual divulgatiu del Modernisme, Noucentisme o d'algun dels seus autors amb imatges en què hi aparegui personalment l'alumne i/o la seva veu en off.

-Ser capaç d'utilitzar recursos de recerca, obtenció i tractament de la informació a partir de l'observació i la comunicació directa i de fonts escrites, gràfiques i audiovisuals digitals.

-Aprendre a redactar un guió per a un audiovisual emprant els recursos que tenim al nostre abast a la xarxa.

-Aprendre a gestionar tecnològicament la informació textual i audiovisual, a editar-la i a transmetre-la digitalment a través d'Internet i dels recursos en línia que avui dia ofereix.

-Aprendre a comunicar-se, a col·laborar amb els altres i a participar en la vida pública a través del contacte directe amb les persones que ens envolten i aprofitant els recursos digitals que faciliten aquesta comunicació.

-Avaluar les produccions audiovisuals dels companys i les pròpies a través de criteris prèviament establerts.

-Ser capaç de divulgar i compartir mitjançant la xarxa les pròpies produccions i d'aprofitar les dels altres per aprendre col·laborativament.

4. Continguts treballats

Els continguts treballats en aquest projecte formen part del currículum de la matèria Llengua Catalana i Literatura de l'àmbit de llengües del 4t curs de l'Educació Secundària Obligatòria (ESO). Específicament són els següents continguts centrals:

Dimensió comunicativa:

- Participació activa en les interaccions orals i audiovisuals (sobretot en l'ús dels recursos de les TIC) que són necessàries per a la recerca i comunicació d'informació en les tasques acadèmiques.
- Cerca d'informació i hàbits de consulta per comprendre i ampliar el contingut dels missatges, utilitzant estratègies prèvies a la cerca i amb recurs en fonts diverses: 1) escrites: bibliografia especialitzada; 2) en el suport digital: bases de dades i catàlegs digitals; 3) fonts audiovisuals i electròniques d'informació i comunicació: documentals, reportatges, webs i altres.
- Producció de textos escrits, orals i audiovisuals a partir d'intencions i contextos comunicatius diversos.
- Presentació ordenada i clara d'informacions elaborades en les activitats acadèmiques amb l'ús dels mitjans i les tecnologies de la informació i la comunicació, amb especial atenció al llenguatge audiovisual que cal utilitzar per a una comunicació eficaç.
- Elaboració, organització, edició i interpretació del missatge audiovisual: combinació del text i les paraules amb altres recursos visuals, icònics i sonors.
- Participació en l'avaluació i ús d'estratègies d'autoavaluació i autocorrecció de les produccions escrites, orals i audiovisuals.

Dimensió estètica i literària

- Lectura autònoma i guiada, en funció del grau de complexitat, de material didàctic i d'obres o fragments de literatura catalana del Modernisme i del Noucentisme adequades a l'edat.
- Contextualització històrica i social de les obres i dels autors del Modernisme i Noucentisme i vinculació amb la resta de manifestacions artístiques d'aquests moviments, sobretot amb l'arquitectura i la pintura.

Dimensió plurilingüe i multicultural

- Interès per trobar i conèixer a l'entorn immediat les manifestacions artístiques del Modernisme i del Noucentisme i consultar in situ la transcendència actual del seu llegat cultural i lingüístic.
- Actitud crítica davant dels missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació i voluntat de superar els prejudicis propis de la Catalunya de finals del s. XIX i de principis del XX tot relacionant-los amb els actuals.

5. Àrees implicades

Tot i que el projecte s'emmarca dins la matèria de Llengua Catalana i Literatura de 4t d'ESO, ha implicat la participació, tant pel que fa als seus continguts com als procediments emprats en la seva realització, de les següents àrees:

Tecnalogies: per les eines i materials emprats i per l'ús de les TIC com a eina per a la integració i la comunicació de la informació.

Ciències Socials, Geografia i Història: pel descobriment de les arrels històriques i la valoració de les manifestacions artístiques del Modernisme i el Noucentisme.

Educació Visual i Plàstica: pel desenvolupament de les capacitats perceptives, expressives i estètiques de l'alumnat i l'educació del seu sentit estètic, emocional i vivencial.

En aquest sentit, totes tres àrees esmentades han participat, en diferents moments del projecte, en la seva realització com a **referents de consulta per a l'alumnat i per al docent**: l'àrea de Tecnologies, quan vam emprar les TIC per a l'edició de les càpsules (sobretot en l'enregistrament de la veu i en l'edició de les imatges); l'àrea de Ciències Socials, Geografia i Història, quan vam haver de trobar manifestacions artístiques representatives del Modernisme i del Noucentisme al nostre entorn immediat per enregistrar-les; i l'àrea d'Educació Visual i Plàstica, quan vam haver de decidir la manera de representar estèticament a les càpsules les combinacions de diferents manifestacions artístiques, els colors i les formes que havíem de dissenyar.

En tots tres casos, el docent referent ha estat el mateix que els alumnes tenen a classe de la matèria en qüestió a 4t d'ESO, de tal manera que el contacte i la resposta ha estat més accessible i immediata; i també en tots tres casos, la predisposició dels docents ha estat impecable. Val a dir que el contacte amb l'àrea de Tecnologies ha estat més estreta pel fet d'emprar en gairebé tot el procés eines i equipaments TIC. En aquest sentit, com que no tots els alumnes estan cursant enguany les matèries optatives de Tecnologia i Informàtica de l'àrea, abans de començar vam decidir que en cada parella o grup de treball i hauria almenys un alumne que l'estigués cursant simultàniament a la realització del projecte. Així, amb un interlocutor directe amb el professor Jordi Villar de l'àrea de Tecnologies, els dubtes a l'hora de produir els vídeos o convertir els formats per tal de fer-los compatibles amb l'editor WeVideo que hem emprat s'han pogut resoldre de manera molt més àgil i sobretot directe.

Personalment, he trobat en el professor Jordi Villar un col·laborador habitual, ja que a més del recolzament tecnològic personal i a l'alumnat, ha estat una peça clau pel que fa a la difusió dels projectes realitzats a la web de centre, de la qual n'és responsable.

6. Avaluació de l'alumnat

L'avaluació de les càpsules realitzades implica a tot l'alumnat del grup-classe. Per tant, es du a terme mitjançant l'**autavaluació** i la **caavaluació**, és a dir, amb la participació entre iguals dels alumnes mitjançant uns criteris prèviament establerts. Així, el dia en què cada grup de treball lliura l'enllaç al seu audiovisual –és a dir, el resultat final del seu treball– cada grup rep una rúbrica amb els criteris d'avaluació en l'eix vertical i els diferents nivells que es poden assolir en l'eix horitzontal i s'inicia la visualització a l'aula de cadascuna de les càpsules. Després de cada visualització, s'obre un diàleg per tal de comentar obertament els aspectes que s'han d'avaluar i, finalment, cada grup ha de valorar a la rúbrica la feina feta pels companys i la seva. Amb les valoracions dels companys, amb la seva pròpia i amb la del docent, que també omple personalment una rúbrica, se'n fa una mitjana i se n'obté un resultat numèric sobre 10 per a cada treball.

Aspectes que es valoren:

a) APARTAT TÈCNIC

Qualitat formal del muntatge i de la gravació de la imatge i el so.

b) APARTAT LINGÜÍSTIC

Correcció lingüística i adequació del volum, entonació ritme i pronúncia.

c) CONTINGUTS

Coneixement del que s'explica i rigor en la divulgació del tema.

Grup: _____ Data: _____
 Components del grup: _____

Nom de la càpsula:	ASSOLIT	POC ASSOLIT	NO ASSOLIT
APARTAT TÈCNIC Qualitat formal del muntatge i de la gravació de la imatge i el so.	3	1,5	0
APARTAT LINGÜÍSTIC Correcció lingüística i adequació del volum, entonació ritme i pronúncia.	3	1,5	0
CONTINGUTS Coneixement del que s'explica i rigor en la divulgació del tema.	4	2	0
NOTA FINAL:			

Nom de la càpsula:	ASSOLIT	POC ASSOLIT	NO ASSOLIT
APARTAT TÈCNIC Qualitat formal del muntatge i de la gravació de la imatge i el so.	3	1,5	0
APARTAT LINGÜÍSTIC Correcció lingüística i adequació del volum, entonació ritme i pronúncia.	3	1,5	0
CONTINGUTS Coneixement del que s'explica i rigor en la divulgació del tema.	4	2	0
NOTA FINAL:			

Cada grup rep una fitxa com aquesta –amb tantes graelles com grups s'hagi de valorar– on ha d'avaluar la pròpia feina i la de la resta de projectes.

Finalment, els vídeos amb les millors valoracions s'acaben penjant i compartint a en una única entrada a l'espai d'Internet que recull els documents audiovisuals del centre, **PríncepTV** (<http://princeptv.blogspot.com.es/2015/04/capsules-daprenentatge.html>). Aquest article, que també explica de manera resumida en què consisteix el projecte, es promociona a la web del centre en forma de bàner permanent. Es tracta de donar la màxima difusió possible als projectes per tal que, per una banda, els alumnes que els han realitzat vegin com llueix la seva feina públicament i, per una altra banda, per aconseguir difondre entre la comunitat educativa del centre, del barri, de la ciutat, etc., tant la idea que vol transmetre el projecte –l'edició d'audiovisuals serveix per aprendre de manera lúdica i participativa i per fixar coneixements i habilitats a llarg plaç– com els continguts relatats –les càpsules divulguen coneixements de manera més fàcil i entenedora que d'altres formats tradicionals–.

7. Aspectes competencials treballats

El projecte és essencialment competencial ja que la seva metodologia promou que l'alumne sigui capaç d'aplicar coneixements, habilitats i actituds a diferents situacions quotidianes. Així, veiem com al llarg de la realització del projecte posen en marxa una sèrie de capacitats bàsiques per al seu desenvolupament personal i social, que es poden resumir en les següents:

–El fet d'haver d'explicar amb paraules i imatges protagonitzades per ells mateixos els capacita per comunicar el propi pensament i el coneixement (competència comunicativa lingüística i audiovisual).

–El procés d'edició de la càpsula, la recerca d'imatges d'obres d'art (a l'arquitectura, pintura, escultura, etc.) i de textos literàriament rellevants els desenvolupa el sentit estètic (competència cultural i artística).

–La recerca constant a la xarxa i el fet d'aprendre a triar la documentació apropiada, reelaborar-la en forma de guió i de compartir-la els capacita per gestionar fonts digitals (competència digital i del tractament de la informació).

–Les dificultats que al llarg del procés es van trobant, el fet de treballar en grup i d'aprendre a distribuir la feina en les persones i el temps els fa desenvolupar estratègies en la resolució de problemes i capacitat de previsió i adaptació als canvis (competència d'aprendre a aprendre).

–Les posades en comú amb el grup de treball i amb el docent, les instruccions que van rebent també dels mateixos companys i l'autoavaluació i coavaluació final els millora la capacitat de prendre decisions a partir de la reflexió, la reflexió sobre l'acció i la disposició a saber fer propostes de millora (competència d'autonomia i d'iniciativa personal).

–Les sortides autònomes per realitzar les gravacions i la recerca d'espais emblemàtics que serveixin d'escenari per a la càpsula alimenta el seu coneixement de l'entorn i interacció entre l'entorn i l'activitat humana (competència en el coneixement i la interacció amb el món físic).

–El treball en grup, les xerrades amb coneguts o desconeguts per documentar-se o instruir-se i les relacions constants amb els altres fan que aprenguin a valorar l'execució del diàleg, l'empatia, la cooperació i el treball col·laboratiu com a mitjans per a la construcció de la societat (competència social i ciutadana).

8. Descripció del projecte i temparització

“Càpsules d’aprenentatge” s’ha dut a terme amb tots els alumnes de 4t d’ESO a la matèria comuna Llengua Catalana i Literatura durant la primera part del segon trimestre escolar 2014/15. Pretén acostar els alumnes a l’aprenentatge de la literatura catalana, dels seus autors i de les seves obres, en aquest cas al Modernisme i Noucentisme, afavorint la seva autonomia i fent-los protagonistes del seu aprenentatge. Pel seu caràcter competencial i metodològic, el projecte pot aplicar-se a altres continguts d’altres matèries d’ESO o Batxillerat.

El projecte parteix d’una constatació: l’ensenyament literari tradicional s’ha fixat massa en la cronologia històrica que envolta la literatura i ha convertit el seu aprenentatge en la simple memorització d’una sèrie de fets i dades. Així, a classe de literatura els alumnes han rebut tradicionalment llargues i feixugues classes magistrals, han hagut de memoritzar tant les classes com el llibre de text i ho han hagut de reproduir tot plegat amb més o menys sort –en funció només de la seva capacitat memorística– en una prova escrita. En molts casos, hem vist com aquests continguts apresos de memòria s’oblidaven al cap de pocs dies. S’ha confós “estudiar” amb “memoritzar” –els mateixos alumnes ho han confós–, la qual cosa ha provocat que sovint la matèria en qüestió sigui considerada “avorrida” per la majoria d’estudiants de secundària. Però la literatura, així com d’altres matèries que han caigut en el mateix parany –és el cas també, entre d’altres, de les ciències socials, geografia i història– no són intrínsecament “avorrides”. En tot cas, hem equivocat la manera d’acostar-nos-hi. És per això que aquest projecte pretén apropar els alumnes als autèntics protagonistes del fet literari: a les idees que posa en marxa en cada període, a l’autor i el seu exemple vital, a l’obra mateixa, al plaer de llegir-la, d’entendre-la, explicar-la, i sobretot de gaudir-la.

Aquest projecte pretén canviar la dinàmica i convertir l’alumne en protagonista del seu aprenentatge, ja que és ell/a qui s’hi ha d’acostar, entendre, explicar i gaudir. Té un objectiu final: la realització d’un breu audiovisual, que anomenem metafòricament “càpsula” pel fet de contenir informació essencial d’un tema en un lapse curt de temps, que hauran de protagonitzar i editar els mateixos alumnes. La càpsula serveix tant perquè els alumnes aprenguin de primera mà els continguts com per avaluar-los, ja que la nota que n’obtenen equival en aquest cas al primer parcial del segon trimestre. Per tant, equival a una prova escrita, treball tradicional o similar.

Per fer-lo possible s’ha comptat amb eines TIC que tenen al seu abast: per una banda, les del centre –ordinadors, connexió a Internet i un domini propi @inspgirona.cat [vegeu-ne la descripció al punt 10]– i, per una altra banda, les que ja tenen la majoria d’alumnes, mòbils tipus smartphone, connectats a la xarxa WIFI del centre, i amb dues de les seves aplicacions: la gravadora de veu i la càmera de vídeo del mateix dispositiu. Amb aquests recursos, el projecte ocupa un total de **12 sessians** de la matèria al centre més les trobades a la tarda fora del centre que cada grup cregui convenient per tal d’enregistrar-se als espais representatius (dels moviments o autors) o als que creguin adequats com a recurs (a casa, al parc, al pati, etc.) Així, s’ha seguit la següent **temparització**:

- 1. Apraximació al Madernisme i Naucentisme.** El docent explica a la pissarra digital amb documents gràfics (fotos, audiovisuals, etc.) i amb la lectura de textos literaris representatius les vivències d’alguns dels seus autors i el que van suposar per al nostre país el Modernisme i Noucentisme. Ha de desvetllar l’interès a partir de conceptes clau (per exemple, “modern”, “nou”, “l’art per l’art” “la paraula viva”, etc.) il·lustrats per fotos, imatges i textos triats i cercant el diàleg amb l’alumnat per completar la comprensió, sobretot fent preguntes obertes, sovint relacionades amb l’experiència dels mateixos alumnes (per exemple, si els sorprèn la bellesa estètica d’hospitals, botigues o habitatges modernistes i noucentistes en comparació amb la funcionalitat amb què són construïts avui dia, què en pensen del que diu algun poema, conte, etc.) **Dues sessians a l’aula amb tat el grup-classe.**

- 2. Presentació del projecte, formació dels grups de treball i tria del tema.** El docent explica en què consisteix el projecte i en subratlla la seva peculiaritat: ells hauran d'aparèixer a la càpsula davant la càmera i amb la seva veu en off explicant els continguts del tema, presentant i/o teatralitzant el documental (es mostren alguns fragments de documentals professionals com a exemple). A continuació, convida els alumnes a formar parelles o grups de treball amb una única condició: cada projecte ha de comptar amb un alumne que cursi simultàniament Tecnologia o Informàtica. Tot i que aquesta condició no és imprescindible, es pretén així que l'alumne sigui capaç de resoldre de manera autònoma, mitjançant el professor de la matèria especialitzada, els dubtes tècnics que es puguin presentar. Un cop formats els grups de treball, trien lliurement el tema d'una llista de sis proposats: Modernisme, Noucentisme, Joan Maragall, Santiago Rusiñol, Víctor Català i Josep Carner. Sobre el tema triat s'hauran de fer una pregunta que hauran de respondre a la càpsula i que ha de ser volgutament allunyada dels coneixements que trobem a les tradicionals enciclopèdies (per exemple, es poden preguntar, d'un moviment, què va suposar pel país, o bé on en trobem manifestacions artístiques; i d'un escriptor, què volia expressar o quines idees posava en marxa). **Una sessió a l'aula d'informàtica, primer amb el grup classe i després en grups de treball.**
- 3. Breu intraducció a l'editar WeVideo, documentació i realització del guió.** El docent presenta l'editor WeVideo (com hi poden accedir i la seva funcionalitat bàsica) i a partir de l'experiència en viu d'algun alumne convidat a editar davant del grup-classe, s'evidencia com n'és d'intuïtiu –la resta de dubtes els aniran resolent mentre editen–. A continuació, els alumnes, distribuïts en grups de treball, als ordinadors, inicien la documentació bibliogràfica, de fotos i d'imatges, i la van conservant en un document de Drive, al seu compte de centre, compartit entre els alumnes del grup i amb el professor. En un document paral·lel aniran redactant el guió de la seva càpsula, tenint en compte que no poden reproduir literalment la documentació trobada. El docent va obrint els diferents documents aleatòriament a la pissarra digital per donar instruccions obertes i s'acosta a cada grup quan convé una explicació personalitzada. **Tres sessions a l'aula d'informàtica, en grups de treball.**
- 4. Enregistrament d'àudio, d'imatges i edició de la càpsula.** Tot i que des de l'inici els alumnes saben que hauran de trobar temps per enregistrar algunes imatges pel seu compte, i que s'han d'anar trobant fora de l'aula per anar als espais representatius dels moviments o dels autors a gravar-se, és en aquest punt, amb el guió tancat, quan poden enregistrar a les hores de la matèria les seves veus a la gravadora del mòbil i, si els convé, algunes imatges de recurs. En aquest sentit, una aula buida veïna a la d'informàtica els serveix per enregistrar-se tranquils. Paral·lelament, van editant la seva càpsula al WeVideo i pujant els arxius d'àudio, els de vídeo propis i els de recurs –aquests a Internet i lliures de drets (Creative Commons)–. **Quatre sessions a l'aula d'informàtica i una aula veïna per enregistrar, en grups de treball.**
- 5. Visualització i avaluació de les càpsules.** Cada grup penja la seva càpsula a l'aplicació YouTube (hi tenen accés a través del seu compte) i comparteix l'enllaç amb el docent, qui els compila i inicia la visualització pública a l'aula. Convé comptar amb alguns dies i/o un cap de setmana entre l'última sessió d'edició i la de presentació de les càpsules per tal que cada grup tingui el temps i la pausa necessària per acabar de retocar els seus treballs. A continuació, cada grup presenta el seu projecte i s'inicia l'avaluació [vegeu-ne la descripció al punt 7]. El docent fa la mitjana de les valoracions que ha rebut cada càpsula i la comunica a cada grup en la següent sessió. Les càpsules més ben valorades són penjades a PríncipeTV i a la web de centre. **Dues sessions a l'aula amb el grup-classe.**

9. Recursas i equipament necessari

El projecte posa en joc dues eines TIC molt properes a l'alumnat, un ordinador i un mòbil, tots dos connectats a Internet i en xarxa a través del domini propi del centre, @inspgirona.cat, que enguany estrenem a l'Institut.

L'ORDINADOR

Serveix per buscar la informació del tema i les imatges de recurs per a la càpsula (de l'època il·lustrada, dels seus autors, etc.), per redactar el guió de la càpsula i per editar el vídeo a través de la plataforma en línia gratuïta d'edició de vídeos triada per a la seva realització del projecte: WeVideo.

EL MÒBIL

Serveix per enregistrar els vídeos que il·lustraran la càpsula i gravar l'àudio amb la seva veu, que apareixerà en off a l'audiovisual per narrar els fets. L'ús del mòbil és especialment rellevant ja que en un mateix dispositiu tenim gravadora de veu, càmera de vídeo i la manera de compartir els arxius resultants en xarxa. Val a dir que amb la formació dels grups de treball el docent ha d'estar atent a que hi hagi almenys un mòbil smartphone per grup (tot i que avui dia és habitual que els alumnes en tinguin un de propi a partir de 1r d'ESO).

EL DOMINI CENTRE, @inspgirona.cat

Ha estat una eina fonamental per a la realització dels projectes ja que és un recurs que permet treballar col·laborativament, en xarxa, entre els alumnes i amb el docent. El domini propi de centre, anomenat internament **EVA PdG** (Entorn Virtual de Centre del Príncep de Girona) ha estat creat enguany a partir de l'entorn Google Apps for Education i, per tant, conté pràcticament les mateixes aplicacions que l'entorn Google públic. Això fa que el projecte es pugui realitzar igual amb comptes @gmail.com, però recomanem tenir domini propi¹ perquè comporta múltiples avantatges: entre d'altres, tots els alumnes i professors del centre s'hi troben fàcilment (per exemple, se sap que es pot trobar el professor Jordi Villar a jvillar@inspgirona.cat); com que cada docent té de bell antuvi els comptes dels alumnes, pot crear grups de treball i contactar-hi directament; tothom hi conserva la feina feta al llarg del curs –i el professorat pot consultar quan vulgui la feina feta pels alumnes–; es poden recuperar les contrasenyes fàcilment a través de l'administrador –gestionat pel mateix docent–, i com que és d'ús restringit no conté ni anuncis ni continguts poc adequats a l'entorn escolar.

D'aquesta manera la feina ha estat compartida al llarg del procés dins l'EVA PdG als següents espais:

1. Als documents en què han redactat el guió i han guardat la documentació (imatges i informació): cada grup ha treballat a partir d'un mateix document compartit al Drive del nostre domini.
2. En una mateixa carpeta per a cada projecte on han guardat i compartit el vídeos gravats amb el mòbil i els àudios per a la veu en off.

¹ Val a dir que qualsevol centre educatiu pot demanar un domini propi gratuïtament a Google Apps for Education.

3. A l'arxiu d'edició del vídeo, a través de WeVideo, aplicació que també apareix al Drive de l'EVA PdG, d'accés gratuït i en línia com la resta d'aplicacions.

Cal remarcar que el domini EVA PdG s'ha posat en marxa aquest curs a partir de la realització al nostre institut del **Pla TAC** (Pla de Tecnologies per a l'Aprenentatge i el Coneixement), que ha comptat amb un taller de formació per als docents del centre anomenat **Pla d'aTAC. Caordinació i implementació d'eines digitals per nivells** dins el Pla de Formació de Zona 2014/15 del Departament d'Ensenyament. El taller, impartit per Jordi Villar i qui presenta aquest projecte, ha servit per engegar i difondre el nou entorn del professorat cap a l'alumnat. Així, el projecte "Càpsules d'aprenentatge" l'ha posat a prova i ha aconseguit que a hores d'ara tots els alumnes que l'han realitzat –tot l'alumnat de 4t d'ESO– facin servir el seu domini @inspgirona.cat a l'hora de realitzar els seus treballs acadèmics, de compartir les tasques amb els seus companys i docents, de conservar-los, etc. La idea és que entenguin que és la seva nova eina de treball al centre, el seu mitjà de comunicació immediat amb companys i docents i que sàpiguen que compten amb infinitat d'aplicacions per millorar el seu aprenentatge mitjançant les TIC.

10. Enllaç en línia del projecte

- Pel seu caràcter audiovisual, el projecte s'insereix dins de PríncepTV, l'espai web que recull els treballs audiovisuals del centre. Hi té un espai permanent i inclou una breu descripció de "Càpsules d'aprenentatge", la invitació a sumar-s'hi i un recull de les càpsules més ben valorades pels mateixos alumnes que l'han dut a terme:

<http://princeptv.blogspot.com.es/2015/04/capsules-daprenentatge.html>

- També s'hi pot accedir mitjançant la pàgina web del centre, on compta amb un bàner permanent amb la imatge del logotip del projecte:

<http://iespgirona.xtec.cat/>

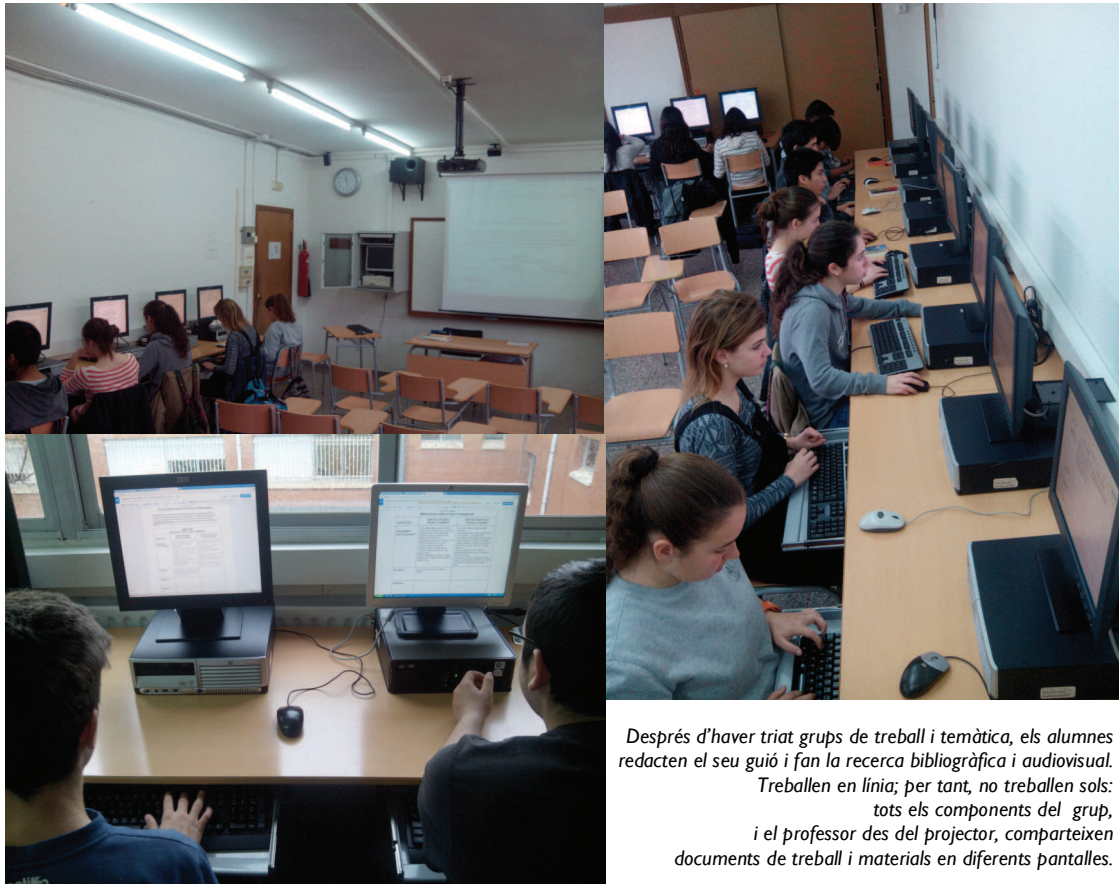
11. Implementació

El projecte va engegar la seva **primera fase, de producció, visualització i avaluació de les càpsules**, el 17 de febrer de 2015 a classe de Llengua Catalana i Literatura dels tres grups de 4t d'ESO i va ocupar un total de 4 setmanes lectives, amb tres sessions setmanals, fins al 13 de març de 2015, data en què es va dur a terme l'última sessió seguint la temporització prevista [vegeu-la detallada a 7. *Descripció del projecte i temporització*]. El 27 de març, després de la segona avaluació i abans d'encetar la Setmana Santa, es va encetar la **segona fase, de difusió del projecte**: per una banda, al nostre canal de TV, PríncepTV, i a la web del centre; i per una altra banda, s'ha difós de primera mà entre el professorat del centre, a qui es va explicar en un claustre en què consisteixen les càpsules d'aprenentatge i les seves múltiples aplicacions a totes les matèries que s'imparteixen a ESO i Batxillerat.

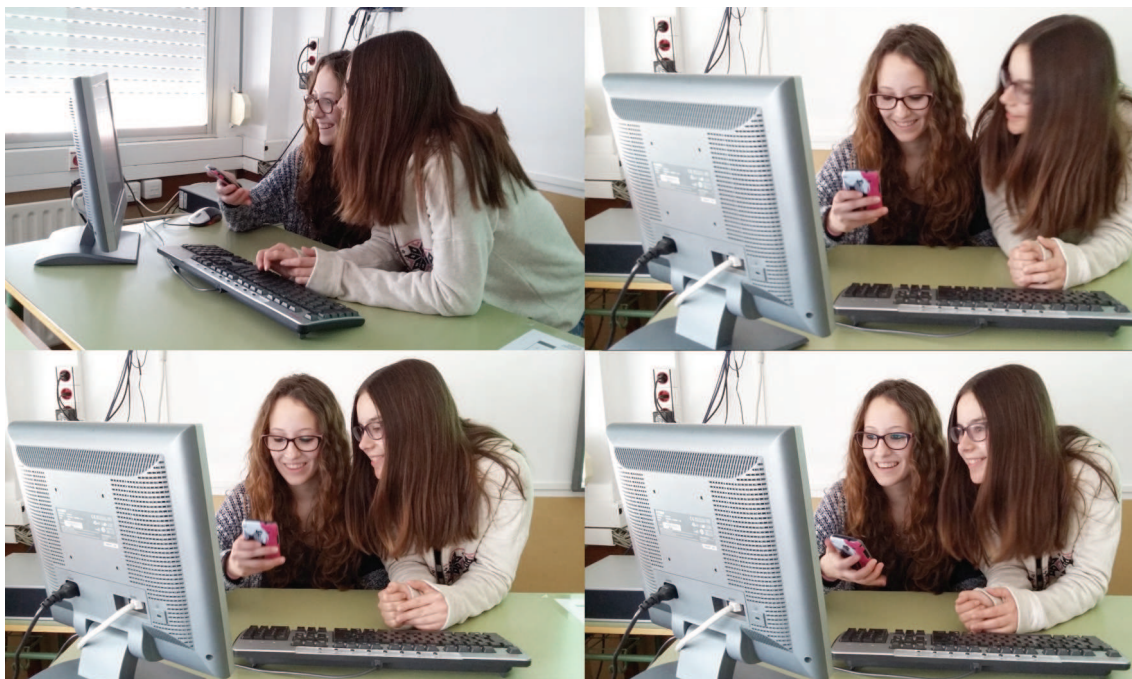
Després de comprovar les habilitats que l'alumnat està posant en marxa i de veure com apliquen la metodologia a d'altres àmbits (per exemple, de cara al Projecte de Recerca molts grups de treball estan realitzant càpsules per completar la seva presentació), hem encetat la **tercera fase, d'extensió del projecte**, que pretén implementar-lo transversalment al centre i a la resta de la comunitat educativa. Així, ha estat inclòs en la concreció del currículum de Llengua Catalana i Literatura de 4t d'ESO del nostre centre i a partir del curs que ve també formarà part de la programació d'aquesta àrea de 1r d'ESO a 2n de Batxillerat com a eina d'aprenentatge i avaluació. També, a partir del curs que ve el projecte s'inclourà en el taller de formació TIC per als docents del centre per tal que el professorat es familiaritzi amb el seu funcionament amb la intenció de fer-lo transversal, propi del centre.

Per últim, en la mesura de les nostres possibilitats, també el volem acostar al conjunt de la comunitat educativa. En aquest sentit, per donar-lo a conèixer entre els docents de literatura d'altres centres, s'ha contactat amb el Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya (CDL), el qual ha rebut la proposta amb interès i l'ha inclòs en forma de taller en unes noves jornades de la llengua i la literatura a secundària que se celebraran els dies 2 i 3 d'octubre de 2015. També ens hem posat en contacte amb altres mitjans educatius, que ens han respòs favorablement (per exemple, el blog del Consorci d'Educació de Barcelona "Fem escola" inclourà en breu l'enllaç al projecte i l'espai digital d'educació en comunicació "Aulamèdia" ens ha demanat un article que l'expliqui). Finalment l'hem presentat a aquest concurs per difondre'l entre la comunitat educativa d'altres matèries. Creiem en la seva aplicació transversal i el volem compartir.

12. Testimoni gràfic del projecte

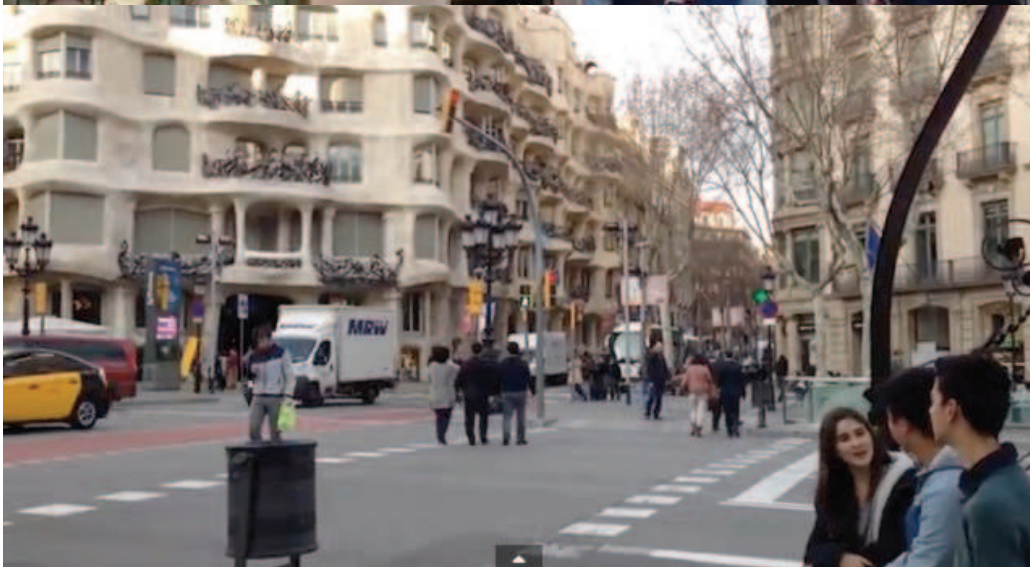
Després d'haver triat grups de treball i temàtica, els alumnes redacten el seu guió i fan la recerca bibliogràfica i audiovisual. Treballen en línia; per tant, no treballen sols: tots els components del grup, i el professor des del projector, comparteixen documents de treball i materials en diferents pantalles.

Amb el guió escrit, els alumnes enregistren la seva veu al mòbil per incloure-la en off a la càpsula. En aquest cas, veiem com han de mantenir certa distància amb el mòbil –gravadora de veu– mentre estan duent a terme la locució.

Un dels moments més dinàmics i entretinguts del projecte és la gravació i edició de la veu. Els alumnes comparteixen el procés i els resultats a mesura que els van obtenint, de tal manera que l'aprenentatge també és entre iguals.

Els alumnes surten a la recerca d'exterior: en aquest cas, aprofiten l'avinentsa per interpretar uns personatges que descobreixen de la mà de l'arquitectura barcelonina que va suposar el Modernisme a Catalunya com a moviment cultural d'àmplia repercussió en la societat de l'època i la seva transcendència encara en els nostres dies.

Partint en aquest cas de la idea de descobrir la paraula viva a través de la lectura d'un llibre de poesia, els alumnes s'acosten a l'obra de Joan Maragall, a casa seva i al seu entorn per entendre el sentit de la seva obra als mateixos espais que la van veure néixer.

L'Hospital de Sant Pau, la Sagrada Família i Els Quatre Gats són en aquest cas els exteriors triats per tal de documentar la càpsula. Els alumnes han de preparar el discurs, fer-se'l seu i explicar-lo amb les seves paraules mirant a càmera. En definitiva, aprenen que tot allò que han hagut d'explicar, primer ho han hagut d'entendre.